

Profesně zaměřené terciární vzdělávání a reflexe jeho specifik

SSTIS
CASPHE

**Hodnocení kvality vysokých škol
Telč, 5. května 2016**

Michal Karpíšek, SPTV, EURASHE Vice-President

Obsah

- EURASHE – evropská reprezentace
- Profesní vysokoškolské/terciární vzdělávání v Evropě: Definice a charakteristiky
- Hlavní okruhy problémů a výzvy z hlediska profesně zaměřeného VŠ/ terciárního vzdělávání v ČR
- Zakotvení a možnosti v českém systému

EURASHE

POSLÁNÍ & ROLE

Sdružení profesního terciárního vzdělávání

- sdružení „experimentálních škol“, VOŠ i VŠ (neu)
- důraz na vytvoření profesně zaměřeného VŠ sektoru a transformaci VOŠ
- mezinárodní zkušenosti

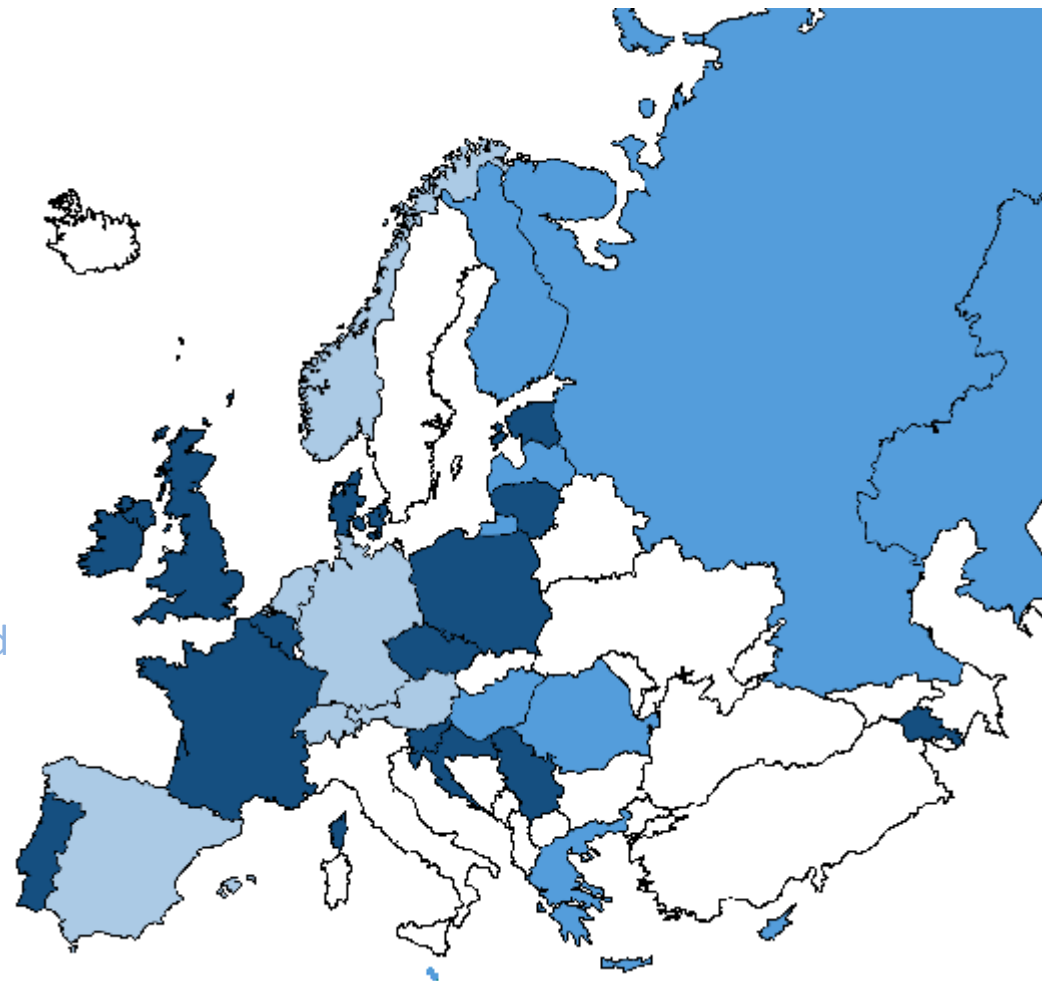
- nová role: platforma pro podporu rozvoje profesně zaměřeného terciárního vzdělávání, výměnu zkušeností
- členství pro jednotlivce, školy i jejich uskupení

EURASHE

- politická reprezentace na úrovni EU/EHEA
 - partner pro Evropskou komisi jako reprezentant sektoru
 - oficiální partner v Boloňském procesu
- informace o vývoji, trendech & možných přístupech a řešeních, sdílení zkušeností
- členství
 - asociace i jednotlivé instituce ± 1400 institucí v 40 zemích

EURASHE members

- 15 national associations:
 - Armenia, Belgium (2), Croatia, Czech Republic, Denmark, Estonia, France, Ireland, Lithuania, Poland, Portugal, Serbia, Slovenia, United Kingdom
- 36 individual institutions:
 - Armenia (2), Croatia (3), Cyprus (4), Finland (2), France, Greece (7), Hungary, Kazakhstan (4), Latvia (3), Malta, Poland (2), Romania (3), Russia (2), United Kingdom
- 11 associate members (organisations and indirect through sectorial associations):
 - Austria, Bangladesh, Belgium, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Egypt, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Ireland, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Lithuania, Macao, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Spain, Switzerland, Tajikistan, United Arab Emirates, United Kingdom, United States

Poslání prof. terc. vzdělávání

- Role & postavení
- Charakteristiky
- Sociální aspekty

Vzdělávání & učení se

- Zaměstnatelnost
- Celoživotní učení
- Kvalifikační rámce
- Uznávání předchozího vzdělávání
- Učení zaměřené na studenta
- Metody učení & hodnocení studentů
- Media a nové technologie

Inovace & vývoj

Podpora aplikovaného výzkumu/tvůrčí činnosti a jejich specifik včetně

- Inovace profesí
- Inovace učení (se)
- Regionální rozvoj

Udržitelnost

Kvalita

- Akreditace & evaluace
- Management & zlepšování kvality
- Nástroje pro transparentnost

PROFESNÍ VŠ/TERCIÁRNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

DEFINICE A CHARAKTERISTIKY

Jaká úroveň?

EQF 5 = Tertiary Vocational Schools / Colleges

EQF 6 = hybrid

EQF 7 = Universities of Applied Science / Universities

Specifický, samostatný sektor profesně zaměřeného VŠ/TV, nicméně ne nutně “binární systém”

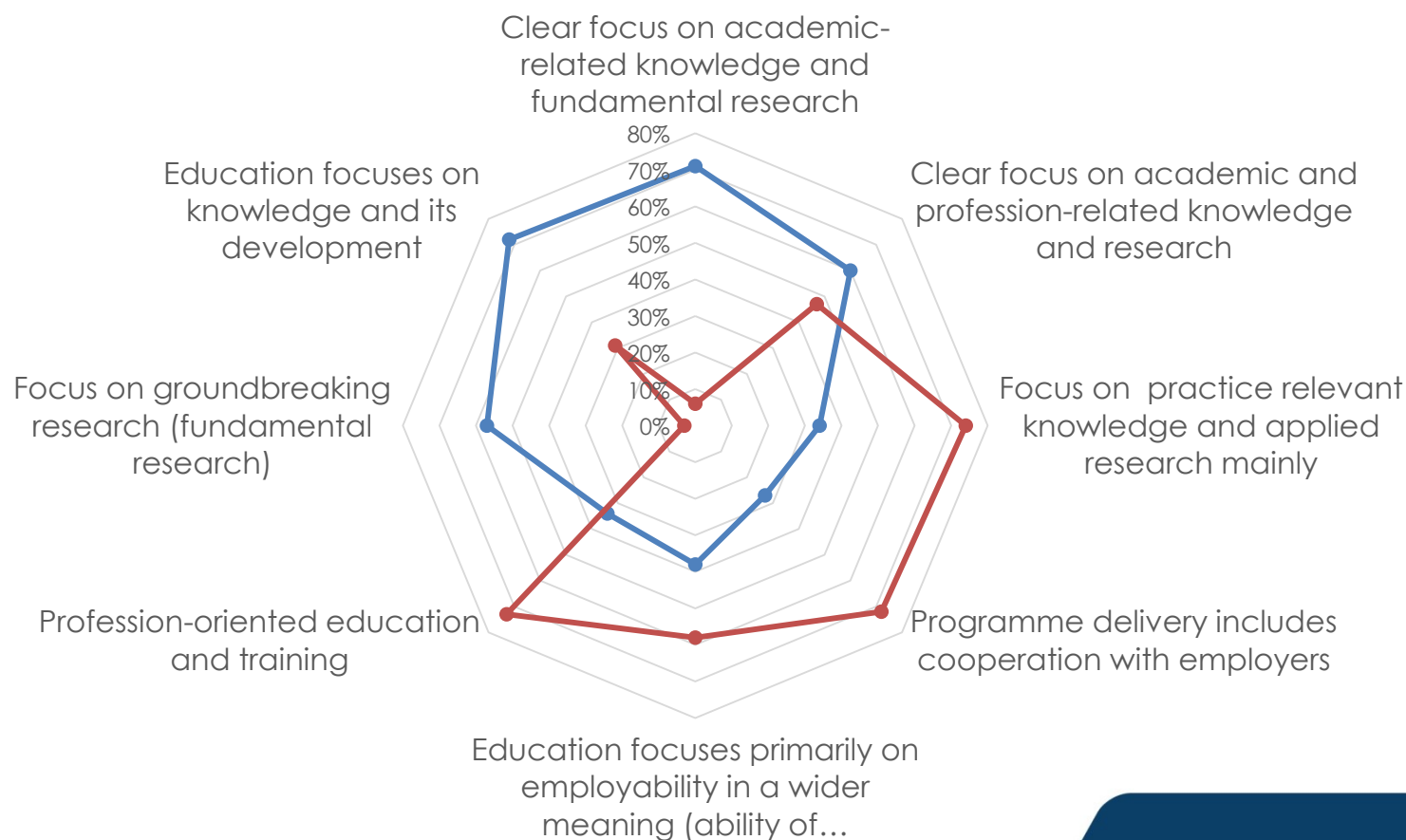
Země	PHE úroveň			
	EQF5 Krátké cykly	EQF6 Bc	EQF7 MA	EQF8 Ph.D.
BE(FL)				
CZ				
DE				
DK				
EE				
FI				
FR				
HR				
IE				
LT				
MT				
NL				
PL				
PT				
SI				

Rozdíly mezi “profesně zaměřenými VŠ/školami & univerzitami”

Co si instituce o sobě myslí

— University (academic) — PHE Institutions

Definice profesního VŠ/ terciárního vzdělávání

- Profesně zaměřené vysokoškolské (resp. terciární) vzdělávání představuje formu terciárního vzdělávání, která nabízí ve všech svých aspektech – včetně výuky, učení se, výzkumné a tvůrčí činnosti i řízení – mimořádně **intenzivní propojení na praxi** („svět práce“), a to na **všech úrovních** zastřešujícího rámce kvalifikací Evropského vysokoškolského prostoru.
- Jeho posláním je diverzifikovat příležitosti ke vzdělávání, posílit zaměstnatelnost absolventů, poskytnout kvalifikace a stimulovat inovace ku prospěchu studentů i celé společnosti.
- Praxe („svět práce“) v tomto pojetí zahrnuje všechny podniky, neziskové organizace a instituce veřejného sektoru. Intenzita propojení s praxí se projevuje silným důrazem na **aplikační stránku** studia. Tento přístup spočívá v **kombinaci fází práce a studia**, péči o **zaměstnatelnost** absolventů, **spolupráci se zaměstnavateli**, využití **znalostí relevantních pro praxi** i **uživatelsky zaměřené výzkumné a tvůrčí činnosti**.

POLITIKA A STRATEGIE	Propojení politiky a strategie
	Cíle a výsledky
	Regionální integrace
VÝUKA A STUDIUM	Metody rozvoje kurikula
	Cíle studia
	Obsah studia
	Metodika učení (se)
	Studijní prostředí
	Akademičtí a pedagogičtí pracovníci a externí odborníci z praxe
VÝZKUMNÁ A TVŮRČÍ ČINNOST	Výzkumná agenda
	Proces výzkumné činnosti
	Výsledky a výstupy výzkumu

CHARAKTERISTIKA	POPIS	KLÍČOVÁ KRITÉRIA
POLITIKA A STRATEGIE		
Jak je profesně zaměřené terciární vzdělávání zakotveno a zastoupeno v celkové politice a strategickém rámci školy		
Propojení politiky a strategie	Zapojení praxe („světa práce“) do rámců politiky a strategie	Institucionální politiky a strategie jsou definovány ve spolupráci s praxí.
Cíle a výsledky	Hlavní cíle ve vztahu k výsledkům profesně zaměřeného terciárního vzdělávání	Profesně zaměřené vysokoškolské vzdělávání se speciálně zaměřuje na posílení dovedností a kompetencí odpovídajících relevantním povoláním se záměrem podpořit zaměstnatelnost studentů. Důraz se klade na výstupy z učení a uživatelsky zaměřený (aplikovaný) výzkum.
Regionální integrace	Zapojení v rámci svých vlastních regionů a příspěvek k jejich rozvoji	Profesně zaměřené vysokoškolské vzdělávání je silně zakotveno do regionálních partnerství s praxí.

CHARAKTERISTIKA	POPIS	KLÍČOVÁ KRITÉRIA
VÝUKA A STUDIUM		
Jak jsou učení a studium ovlivněny specifickými charakteristikami profesně zaměřeného terciárního vzdělávání		
Metody rozvoje kurikula	Proces návrhu a rozvoje: <ul style="list-style-type: none"> • cílů a výstupů učení • kurikula • metod učení a hodnocení 	Kurikulární dokumenty jsou vytvářeny akademickými pracovníky ve spolupráci se zainteresovanými partnery, především z praxe, s ohledem na budoucí potřeby praxe a kontext zaměstnanosti.
Cíle studia /výstupy z učení	Co se očekává, že bude student znát, chápat a umět udělat v důsledku procesu učení.	Výstupy z učení zohledňují základní znalosti, dovednosti a postoje vázané na konkrétní profesní požadavky, ale neměly by být omezeny pouze na ně. Navíc studenti získají profesní a osobní dovednosti, jež jim umožní úspěšně působit inovativním a samostatným způsobem v měnícím se pracovním prostředí. Zapojení studentů do výzkumné, vývojové a inovační činnosti je vede k lepší profesní zkušenosti.
Obsah studia	Obsah toho co se učí a je vyučováno.	Obsah studia propojuje produktivně teorii s praxí jako základ pro komplexní řešení problémů v reálných pracovních situacích. Obsah je ovlivněn nejnovějším vývojem, trendy a referencemi jak z praxe, tak z akademického prostředí.

STUDIUM II.

EUDACHE

Education

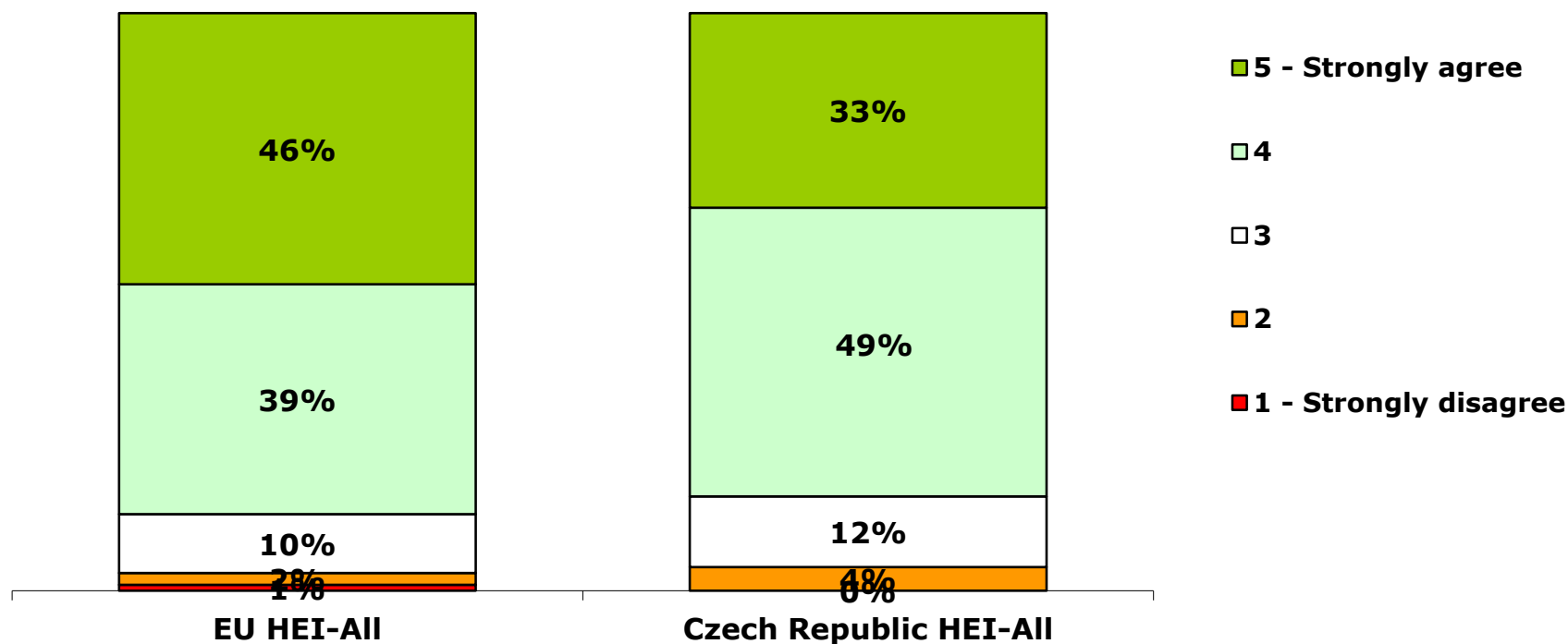
CHARAKTERISTIKA	POPIS	KLÍČOVÁ KRITÉRIA
VÝUKA A STUDIUM		
Jak jsou učení a studium ovlivněny specifickými charakteristikami profesně zaměřeného terciárního vzdělávání		
Metodika učení (se)	<p>Metodika učení (se) zahrnuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • návrh učebního procesu • metody hodnocení nezbytné pro posouzení výsledků studia. 	<p>Metodika učení zahrnuje metody aktivního, kooperativního a samostatného učení a zároveň se soustřeďuje na aktivizující metody podporující osvojení zkušeností včetně – ale ne omezené na – učení založeného na simulaci (SBL), na scénářích (SceBL), problémově orientovaného (PBL) či jiné situace pro autentické učení se.</p> <p>Jak formativní, tak sumativní hodnocení by měla odrážet charakter a metodiku specifického prostředí pro profesně zaměřené vysokoškolské vzdělávání.</p>
Studijní prostředí	Studijní prostředí odkazuje na prostředí a podmínky, v nichž studium probíhá.	<p>Studijní prostředí má zprostředkovávat zkušenosti jak v rámci vysokoškolské instituce, tak mimo ni, v praxi.</p> <p>Podstatné fáze odborné praxe anebo jiné formy nabytí pracovní zkušenosti slouží reflexi teorie v praktických souvislostech.</p>
Tým st. programu	Všechny osoby, které se podílejí na návrhu, poskytování a hodnocení studia včetně hostujících lektorů, odborníků z praxe a podpůrného personálu.	Na úrovni jednotlivých studijních programů vykazuje tým zodpovědný za studijní program odpovídající kombinaci akademického zázemí i relevantních zkušeností z praxe.

CHARAKTERISTIKA	POPIS	KLÍČOVÁ KRITÉRIA
VÝZKUMNÁ A TVŮRČÍ ČINNOST		
Jak je výzkumná a tvůrčí činnost integrálně začleněna do udržitelného profesně zaměřeného terciárního vzdělávání, s tím, že tato činnost může být pojata odlišně v závislosti na úrovni vzdělávání.		
Výzkumná agenda	Rozsah a pojetí výzkumné a tvůrčí činnosti.	Výzkumná agenda je ovlivněna praxí s cílem uspokojit potřeby společnosti i podnikové sféry/praxe.
Proces výzkumné činnosti	Přístup jakým výzkumná a tvůrčí činnost naplňuje potřeby společnosti a praxe („světa práce“)	Pracovníci ve výzkumu usilují o podněty a vstupy z praxe, poskytují jí totéž a cení si požadavků a příspěvků od zainteresovaných partnerů. Výzkumný proces respektuje uvedený charakter vstupů a může zahrnovat různé typy výzkumných aktivit a spolupráce.
Výsledky a výstupy výzkumu	Očekávané výsledky výzkumné a tvůrčí činnosti.	Je záměrem, aby výsledky výzkumné a tvůrčí činnosti byly relevantní pro praxi a společnost. Vedle tradičních výstupů, jako jsou například licence, patenty a publikace, jsou výstupy výzkumné činnosti zaměřené na řešení poskytující hmatatelný přínos praxi a společnosti.

KONTEXT Z VÝSLEDKŮ ŠETŘENÍ PROJEKTU HAPHE A DALŠÍCH ZDROJŮ

PROFESNÍ VŠ/ TERCIÁRNÍ VZDĚLÁVÁNÍ V ČR...

Očekávání, že v budoucnosti poroste zájem praxe o uchazeče o zaměstnání s kvalifikací spojujícími praktické dovednosti s akademickým vzděláním.

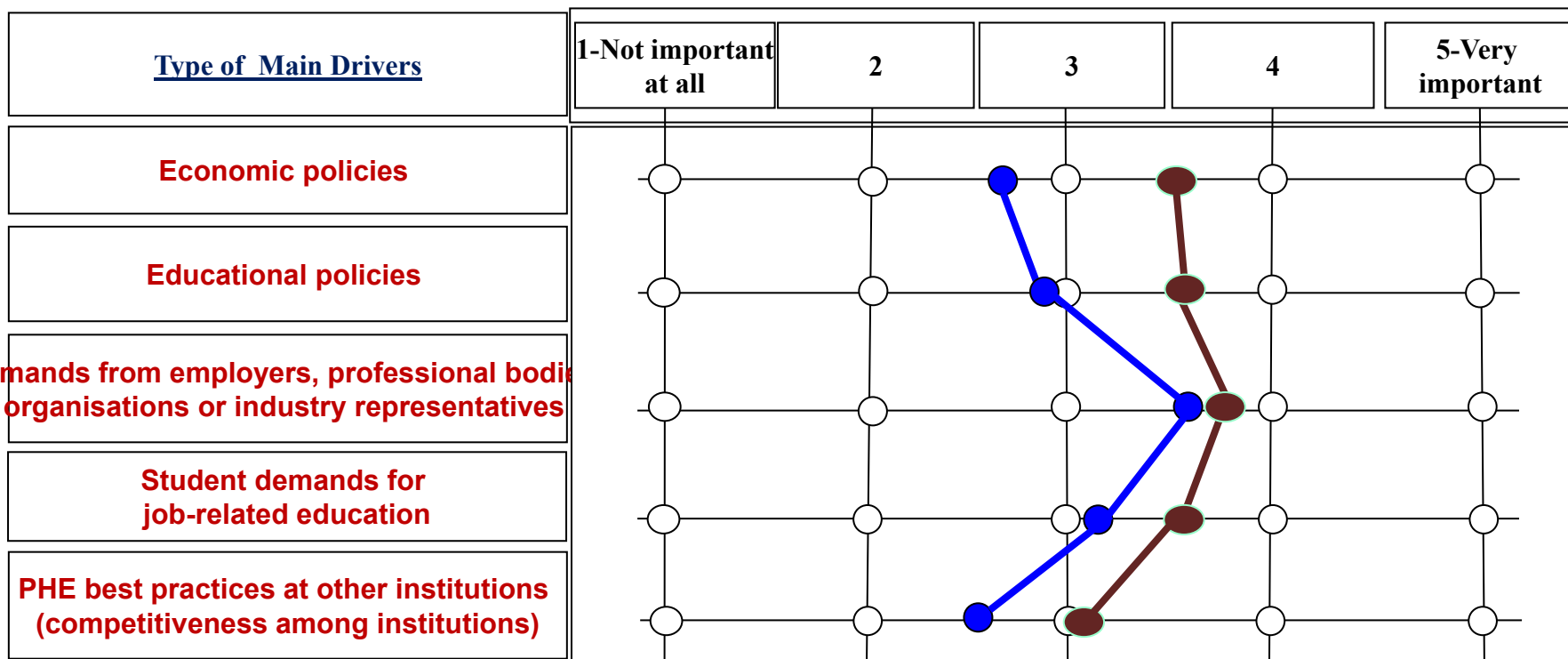

Hlavní impulzy pro rozvoj profesně zaměřeného terciárního vzdělávání

EU HEI-All

Czech Republic HEI-All

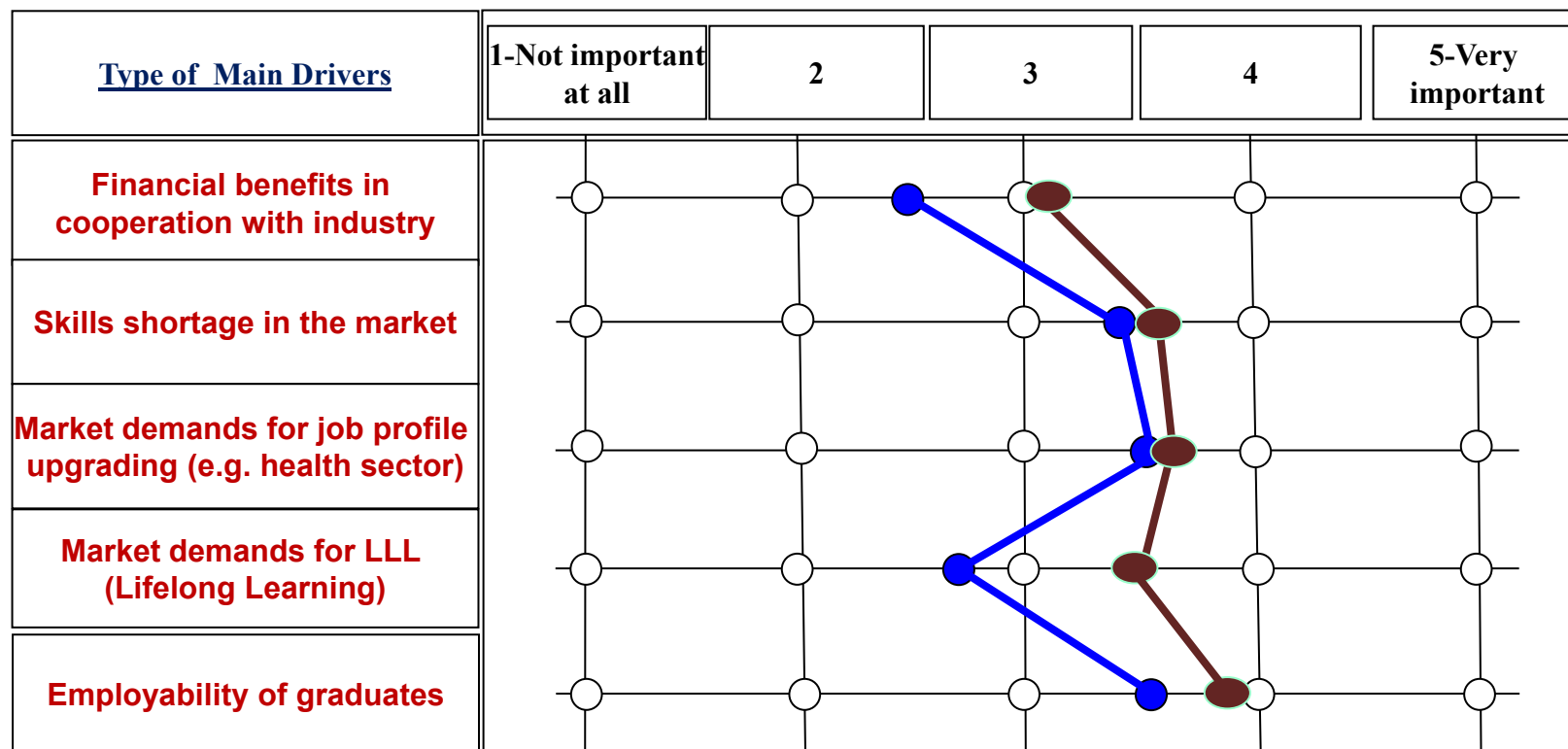

Projekt HAPHE, 2011 - 13

Hlavní impulzy pro rozvoj profesně zaměřeného terciárního vzdělávání

EU HEI-All

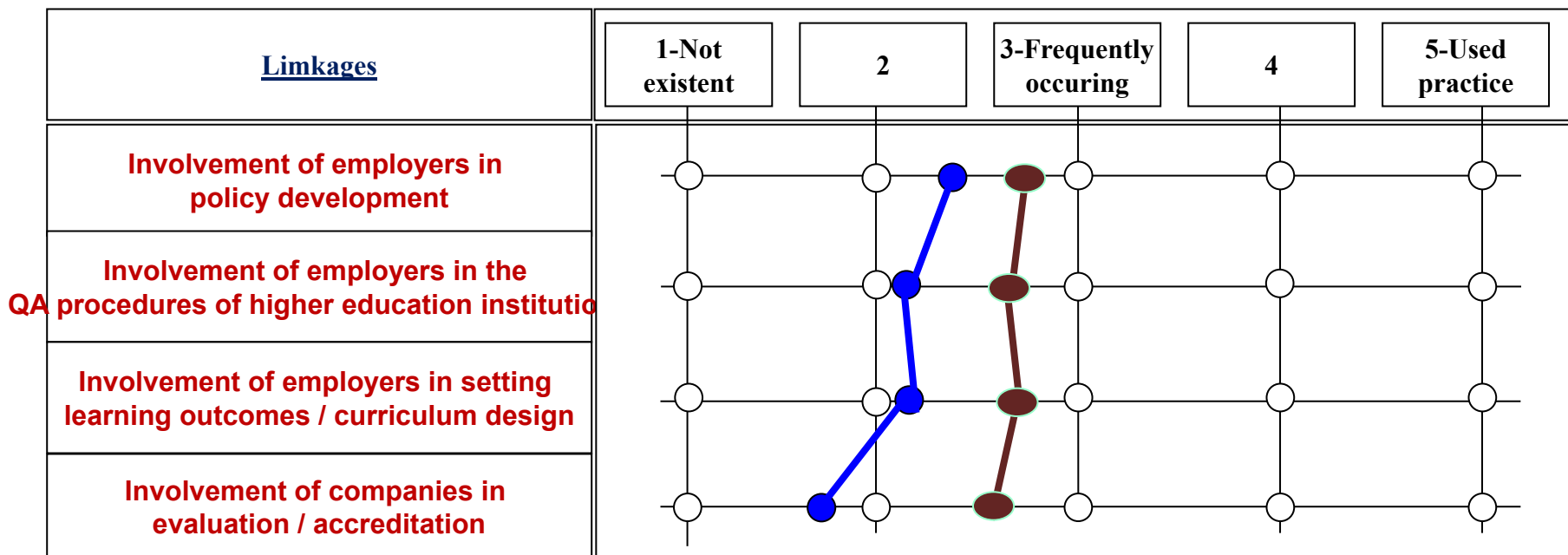
Czech Republic HEI-All

Hodnocení spolupráce vysokých škol s praxí

EU HEI-All

Czech Republic HEI-All

Politika, koncepce

- Nedostatek pozornosti profesně zaměřenému VŠ/terciárnímu vzdělávání ve vzdělávacích politikách
- Minimální, spíše absentující reflexe v hospodářských politikách
- Obecně, vágní formulace v stávajících předpisech, regulativních dokumentech, směrnicích či politikách.
- Většina vysokoškolských institucí nemá o rozvoj profesně zaměřeného vzdělávání zájem.
- Zájem ze strany zaměstnavatelů a profesních organizací je hlavním motorem pro rozvoj profesně zaměřeného terciárního vzdělávání, data jsou ale v evropském kontextu výrazně nižší
- Finanční přínos ze spolupráce s podnikovou sférou, stejně jako poptávka po celoživotním učení nejsou příliš podstatné a jsou pod evropským průměrem.
- Zaměstnatelnost absolventů je hlavním motivem pro profesně zaměřené terciární vzdělávání, ale méně výrazným ve srovnání s evropskými zeměmi.
- Jen 58% respondentů soudí, že v ČR roste poptávka po jasně profilovaném profesně zaměřeném terciárním vzdělávání.
- Ve většině ukazatelů jedny z nejhorších výsledků v evropském srovnání

Interakce se světem práce

- Spolupráce s praxí – ne příliš častý a zaběhnutý přístup (hůř než EU)
- Určité zapojení zaměstnavatelů do přípravy politik. Data nejednoznačná
- Extrémně nízké zapojení praxe („světa práce“) do hodnocení/akreditace – výrazně nejhorší situace v evropském kontextu
- Častá spolupráce při odborných praxích, nižší než EU průměr
- Malá důležitost profesně zaměřeného terciárního vzdělávání na trhu práce ..
- ... ruku v ruce s velmi omezenou nabídkou vzdělávacích příležitostí.

Praxe CZ

Nejkritičtější k:

- Zapojení do formulování cílů studia/výstupů z učení
- Zapojení do návrhu studijních programů a jejich obsahu
- Zapojení do hodnocení kvality

Kvalita CZ

- Klíčovými motivy pro péči o kvalitu jsou akreditační požadavky a úsilí o průběžné zlepšování.
- Nejsou národní nebo regionální programy stimulující požadavky na kvalitu

Komentáře z šetření: Největší výzvy CZ

- Vyřešit postavení v systému jako jeho regulární, plnohodnotná součást
- Vyřešit flexibilitu a prostupnost v rámci systému
- Konzistentní, udržitelná vzdělávací politika
- Diverzifikace vysokého školství
- Propojit vzdělávací politiku s dlouhodobou udržitelnou strategií rozvoje země
- Politická vůle
- Změna legislativy
- Nedostatečná komunikace a porozumění mezi vzděláváním a praxí
- Propojení škol s reálnou praxí
- Věnovat větší pozornost trhu práce
- Užší spolupráce škol s podniky, zaměstnavateli při přípravě a zabezpečení studia
- Zavést duální systém do terciárního vzdělávání
- Změnit negativní vnímání profesně zaměřeného sektoru
- Najít zdatné odborníky z praxe jako pedagogy
- Změna úhlu pohledu na kvalitu vysokoškolského vzdělávání
- Oddělit zrno od plev
- Už to jen provést...

Reflexe v legislativních změnách Politika a strategie

CHARAKTERISTIKA	Zákon o VŠ	Standardy (návrh)
OBECNĚ	profil studijních programů typologie a poslání vysokých škol nominace až 5 členů (z 15) do Rady Akreditačního úřadu rezorty, profesními org.	
POLITIKA A STRATEGIE		
Jak je profesně zaměřené terciární vzdělávání zakotveno a zastoupeno v celkové politice a strategickém rámci školy		
Propojení politiky a strategie	strategický záměr v akademických orgánech správní rada složení, schvaluje strategický záměr a rozpočet (po AS)	odpovídající charakter spolupráce s praxí (v případě institucionální akreditace)
Cíle a výsledky		obecné požadavky na QAS: ukazatele včetně uplatnitelnosti absolventů v praxi spolupráce s praxí (výčet forem)
Regionální integrace	v obecném poslání "třetí role"	institucionální akreditace - vazba na vzdělávací činnost

Reflexe v legislativních změnách: Vzdělávání

CHARAKTERISTIKA	Zákon o VŠ	Standardy (návrh)
VÝUKA A STUDIUM		
Jak jsou učení a studium ovlivněny specifickými charakteristikami profesně zaměřeného terciárního vzdělávání		
Metody rozvoje kurikula	může být částí pravidel QA; vyjádření rezortu u regulovaných povolání	
Cíle studia/výstupy z učení	profil st.programu; vymezení oblastí včetně rámcového profilu (vyhl. MŠMT); Věd.rada schvaluje záměr žádost o akreditaci, institucionální	rámcové uplatnění absolventa; prof.st.prg: prokázaná spolupráce s praxí; komunikace s prof. organizacemi, společenské potřeby
Obsah studia	prof. st.prg: praktické dovednosti opřené o znalosti	obecný požadavek naplnění obecného profilu; obsah zohledňuje specifika spojená s potřebou spolupráce s praxí
Metodika učení (se)	metodologický základ - oblasti vzdělávání (vyhl. MŠMT)	obecná deklarace
Studijní prostředí		odborná praxe => 12 týdnů (Bc), 6 týdnů (Mgr)
Tým st. programu	důraz na akademické hodnoty a kvalifikace; mohou se podílet i další odborníci	obecně zajištění i odborníky z praxe; odborníci z praxe na praktické předměty

Reflexe v legislativních změnách: Tvůrčí činnost

CHARAKTERISTIKA	Zákon o VŠ	Standardy (návrh)
VÝZKUMNÁ A TVŮRČÍ ČINNOST		
Jak je výzkumná a tvůrčí činnost integrálně začleněna do udržitelného profesně zaměřeného terciárního vzdělávání, s tím, že tato činnost může být pojata odlišně v závislosti na úrovni vzdělávání.		
Výzkumná agenda	tvůrčí činnost v souvislosti s uskutečňovanými programy	podmínka pro prof. mgr. program
Proces výzkumné činnosti		
Výsledky a výstupy výzkumu		

Hodnocení situace

NEJSILNĚJŠÍ MOTIVY:

- Poptávka ze strany zaměstnavatelů, trhu práce – požadavky na nové, kvalifikované odborníky
- Požadavky na zvyšování kvalifikací u některých profesí
- Zaměstnatelnost absolventů – profilace vzdělávání relevantního pro uplatnění
- Prostor pro diverzifikaci a profilaci

PROBLÉMY:

- Nevyjasněnost koncepce celého systému, postavení, provázanosti i prostupnosti – čekání na VŠ novelu
- Komunikace a společné řešení problémů včetně zapojení zaměstnavatelů do přípravy politik
- Extrémně nízké zapojení praxe („světa práce“) do hodnocení/ akreditace – výrazně nejhorší situace v evropském kontextu
- Malá důležitost profesně zaměřeného terciárního vzdělávání na trhu práce ..
- ... ruku v ruce s velmi omezenou nabídkou vzdělávacích příležitostí
- Absence dat a podnětů pro analýzy a hodnocení stavu
- Velmi omezená podpora z prostředků ESF

Priority další činnosti SPTV a témata pro vzájemnou diskuzi

Hlavní priority

- Koncepce a strategie rozvoje
- Strategické aliance s praxí
- Zaměstnatelnost absolventů, vývoj trhu práce
- Praktické prvky ve vzdělávání, odborné praxe – nástroj motivace studentů
- Zabezpečování a zlepšování kvality
- Komunikace s absolventy
- Tvůrčí činnost a inovace, třetí role VŠ, regionální dimenze

Další možné oblasti

- Celoživotní učení a vzdělávání dospělých
- Uznávání předchozího vzdělávání, formálního neformálního i informálního, prostupnost
- Řízení a financování institucí prof. terciárního vzdělávání

Informace

Zahraniční trendy a zkušenosti
Platforma pro diskuzi a výměnu
zkušeností, rozvoj
Příklady dobré praxe
Podklady a návrhy
Komunikace

Projekty SPTV na podporu daných priorit

Prioritní témata	PROJEKT			
	BEEHIVES	BuildPHE	PROCSEE	Podané projekty
	Mapování modelů spolupráce škol a praxe	Sebereflexe plnění cílů a charakteristik profesního terc.vzd.	Analýza a reflexe politik na podporu prof. terc.vzděl. v zemích Střední a JV Evropy	Podpora praxí v SME Přístupy k řízení a hodnocení tvůrčí činnosti ...
Koncepce a strategie				
Aliance s praxí				
Zaměstnatelnost absolventů				
Odborné praxe a praktické prvky				
Zabezpečování kvality				
Komunikace s absolventy				
Inovace, regionální dimenze				

More Information on the European Association of Institutions in Higher Education

Website

www.eurashe.eu

Email

eurashe@eurashe.eu

Brussels Secretariat

Tel: 0032 (0)2 211 41 97

Fax: 0032 (0)2 211 41 99

More ways to stay in touch with Professional Higher Education

www.facebook.com/eurashe

www.linkedin.com/company/eurashe

www.twitter.com/eurashe

www.youtube.com/eurashe

Děkuji za pozornost a trpělivost

Michal Karpíšek

karpisek@ssvs.cz

michal.karpisek@eurashe.eu

Tel: +420 603 253 392

Skype: michal.karpisek